

ದಿತ್ತು. ಆದರೆ ಆ ರಾತ್ರಿ ನನಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಸಂಕಟಪಟ್ಟವರು ನನ್ನ ತಾಯಿ ತಂದೆ.

ರಾಮಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ಮೂರು ವರ್ಷಗಳಾಗಿದ್ದಾಗ ನನಗೆ ಮತ್ತೊಬ್ಬ ತಂಗಿ ಹುಟ್ಟಿದಳು. ಸುಬ್ಬಿಗಂತೂ ಆತ್ಮಹತ್ಯೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡುಬಿಡುವಷ್ಟು ಸಂಸಾರ ಬೇಸರ ತಂದಿತ್ತು. ಆಕೆ ತನ್ನ ಬೇಸರವನ್ನು ಹೊಸದಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಮಗುವಿನ ಮೇಲೆ ತೋರಿಸತೊಡಗಿದಳು. ಭಗವತಿ ಹುಟ್ಟಿದಾಗ ಸುಬ್ಬಿ ಬದುಕಿದುದೇ ಹೆಚ್ಚಾಯಿತು. ಅನಾರೋಗ್ಯ, ಬಡತನ ಇವುಗಳಿಂದಾಗಿ ಆಕೆಯ ತನು, ಮನಗಳೆರಡಕ್ಕೂ ಗೆದ್ದಲು ಹಿಡಿಯತೊಡಗಿತ್ತು. ಅಪ್ಪನಂತೂ ದುಡಿಯುವ ಯಂತ್ರವಾಗಿದ್ದರು. ರಾತ್ರಿ ಹತ್ತು ಗಂಟೆಗೆ ಮುಂಚೆ ಅವರು ಎಂದೂ ಮನೆಗೆ ಬಂದವರಲ್ಲ. ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಆರು ಗಂಟೆಗೇ ಎದ್ದು ಒಂದು ಲೋಟ ಕಾಫಿ ಕುಡಿದು ಮನೆಪಾಠ ಹೇಳಲು ಹೊರಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಸ್ವತಂತ್ರ ಸರ್ಕಾರ ಪ್ರೈಮರೀ ಶಾಲೆಯ ಉಪಾಧ್ಯಾಯನಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದ ಸಂಬಳ ಇಬ್ಬರಿಗೆ ಒಂದು ಹೊತ್ತಿನ ಊಟಕ್ಕೂ ಸಾಲುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಅಪ್ಪ ಆಗಾಗ್ಗೆ ಸುಬ್ಬಿಯ ಕೈಲಿ ವಿಷಾದದ ನಗೆಯೊಡನೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು

‘ದಡ್ಡ ಹುಡುಗರೊಂದಿರಂದ ನಾವೂ ಅರೆಹೊಟ್ಟೆ ಊಟ ಮಾಡಿ ಜೀವಿಸುತ್ತಿದ್ದೀವಿ. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನಾವೆಲ್ಲಾ ಕತ್ತಿಗೆ ಕಲ್ಲು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಕುಕ್ಕನಹಳ್ಳಿ ಕೆರೆಗೆ ಬೀಳಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಮೇಷ್ಟರುಗಳಿಗೆ ಸಹನೆ ಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳ್ತಾರಲ್ಲಾ ನಮಗೆ ಸಹನೆ ಇಲ್ಲಾಂತ ಯಾರು ಹೇಳ್ತಾರೆ? ಈ ಭಂಡ ಬಾಳನ್ನು ಅಪ್ಪಿಕೊಂಡು ಇನ್ನೂ ಜೀವಸಹಿತ ಇರೋದೇ ನಮ್ಮ ಸಹನೆಗೆ ಸಾಕ್ಷಿ.’

‘ರಾಮರಾಜ್ಯ.... ಸ್ವರಾಜ್ಯ....’

‘ಅವೆಲ್ಲಾ ಹಲವರಿಗೇ ಮೀಸಲು. ದೊಡ್ಡ ಭಾವಣ ಮಾಡಿ, ಕತ್ತಿಗೆ ಹಾರ ಹಾಕಿಸಿಕೊಂಡು, ಕಾರಿನಲ್ಲಿ ಓಡಾಡಿ ‘ಪ್ರಜೆಗಳೇ ರಾಜ್ಯ ಆಳೋರು’ ಅಂತ ಪುಸಲಾಯಿಸಿ ಮೇರಿತಾರಲ್ಲಾ ಅವರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಸ್ವರಾಜ್ಯ. ನಮ್ಮ ಪಾಲಿಗರೋದು ಅರೆ ಹೊಟ್ಟೆಗಾಗುವಷ್ಟು ಗಂಜಿ, ಚಿಂದಿ ಬಟ್ಟೆ, ಮೈ ತುಂಬಾ ಸಾಲ.’

ನನಗೆ ಅಪ್ಪನ ಮಾತುಗಳು ಸರಿಯಾಗಿ ಅರ್ಥವಾಗದಿದ್ದರೂ ಏನೋ ಒಂದು ಬಗೆಯ ಯಾತನೆಯಾಗುತ್ತಿತ್ತು.

‘ಅಪ್ಪಾ, ಹಾಗಾದರೆ ಹಾರ ಹಾರಿಸಿಕೊಂಡು ದೊಡ್ಡ ಭಾವಣ ಮಾಡ್ತಾರಲ್ಲಾ, ಅವರನ್ನೆಲ್ಲಾ ಜೈಲಿಗೆ ಯಾಕೆ ಹಾರಿಸಬಾರದು ? ’ ನಾನು ಮುಗ್ಧತೆಯಿಂದ ಕೇಳಿದೆ.

ತಂದೆ ನನ್ನ ಮಾತಿಗೆ ನಕ್ಕು ‘ಅವರೆಲ್ಲಾ ಜೈಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ಬಂದೇ ದೊಡ್ಡ ಮನುಷ್ಯರಾದರು’ ಎಂದರು.

‘ಹಾಗಾದರೆ ಜೈಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ಬಂದವರೆಲ್ಲಾ ದೊಡ್ಡ ಮನುಷ್ಯ ರಾಗುತ್ತಾರೆಯೇ ? ’

‘ನಾನು, ನೀನು ಜೈಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ಬಂದರೆ ಹಾರ ಹಾರಿಸಿಕೊಳ್ಳೋಕೆ ಬದಲಾಗಿ ಕಲ್ಲಿನೇಟು ತಿನ್ನುತ್ತೀವಿ ಅಷ್ಟೆ.’

ಭಗವತಿಯ ಆಗಮನದಿಂದ ಅಪ್ಪ ಮುಸ್ತಾದರು. ಸುಬ್ಬಿ ಎಲ್ಲ ಬಿನ ಹಂದರವಾದಳು. ನನ್ನ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಇಮ್ಮಡಿಯಾಯಿತು. ಭಗವತಿಯ ಲಾಲನೆ ಪಾಲನೆಯೆಲ್ಲಾ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನನ್ನದಾಗಿತ್ತು.

* * * * *

ಸಂಸಾರದ ತೇರನ್ನೆಳೆಯಲು ನಾನು ಮತ್ತೊಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸಹಾಯಕಳಾದೆ. ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಸಮುಸುರೆ ಮಾಡುವುದು, ಸಮಯ ಬಂದರೆ ಅಡಿಗೆ ಕೆಲಸ, ನೀರು ಹಾಕುವುದು ಇವುಗಳಿಂದಾಗಿ ನನ್ನ ಊಟ ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಹೊರಗೇ ಕಳೆಯುತ್ತಿತ್ತು.

ನಾನು ಹೊರಗಿನ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ಸಲ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಾಗ ಅಪ್ಪ ವಿರೋಧಿಸಿದರು. ಸುಬ್ಬಿಗೂ ನನ್ನನ್ನು ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸುವುದು ಸ್ವಲ್ಪವೂ ಇಷ್ಟವಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಪಥ ಸಾಗಬೇಕಲ್ಲ ?

ನಾನು ಕಾಲೇಜು ಪ್ರೊಫೆಸರ್ ಅನಂತರಾಯರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಅಡಿಗೆ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡೆ. ಅನಂತರಾಯರ ಮುದಿ ತಾಯಿ ನಮ್ಮ ಮನೆಗೇ ಬಂದು ತಮ್ಮ ಸಂಸಾರದ ಗೋಳನ್ನು ಹೇಳಿಕೊಂಡರು.

‘ನೋಡು ಸುಬ್ಬೀ, ನನಗಂತೂ ಕಣ್ಣು ಕಾಣಿಸೋಲ್ಲ. ಸೊಸೆ ವಾತರೋಗದಿಂದ ಹಾಸಿಗೆ ಹಿಡಿದು ಹದಿನೈದು ದಿನವಾಯಿತು. ನನ್ನ

ಮಗ, ಮೊಮ್ಮಕ್ಕಳು ಎಲ್ಲರೂ ಸ್ಕೂಲು, ಕಾಲೇಜಿಗೆ ಹೋಗೋರು. ನನ್ನ ಸೊಸೆ ಹುಷಾರಾಗುವವರೆಗೆ ನಿನ್ನ ಮಗಳು ನಮ್ಮ ಮನೆಯಲ್ಲಿರಲಿ. ಊಟ ಬಟ್ಟೆ ಕೊಟ್ಟು ತಿಂಗಳಿಗೆ ಹದಿನೈದು ರೂಪಾಯಿ ಕೊಡ್ತೀವಿ. ನೀನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳದಿದ್ದರೆ ನಮಗೆ ಹೋಟೆಲೊಟವೇ ಗತಿ. ನಾನು ಸಾಯುವ ಮುಂದುಕಿ, ಈಗ ಹೋಟೆಲನ್ನು ತಿನ್ನಬೇಕೆ? '

ಸುಬ್ಬಿ ವಿನಯವಾಗಿ

'ನಮ್ಮ ಯಜಮಾನರನ್ನು ಕೇಳಿ ಹೇಳ್ತೀನಿ' ಎಂದಳು.

ರಾತ್ರಿ ಅಪ್ಪ ಮನೆಗೆ ಬರುತ್ತಲೇ ಸುಬ್ಬಿ ಅನಂತರಾಯರ ಮನೆಯ ಸಮಾಚಾರವನ್ನು ತಿಳಿಸಿದಳು. ಅಪ್ಪ ಸುಬ್ಬಿಯ ಮೇಲೆ ರೇಗಿ

'ಸರಿ. ನಿನಗೆ ಬುದ್ಧಿಯಿಲ್ಲ. ನಾನು ನನ್ನ ಮಗಳನ್ನು ಕಂಡವರ ಮನೆ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಕಳಿಸೋದಿಲ್ಲ' ಎಂದರು.

ಸುಬ್ಬಿ ಶಾಂತ ದನಿಯಲ್ಲಿ 'ರೇಗಬೇಡಿ. ನಮ್ಮ ಮನೆ ಸ್ಥಿತಿ ಹೇಗಿದೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿ ನೋಡಿ. ನಮ್ಮ ಮನೆಲಿ ಅವಳಿಗೆ ದುಡಿತ ಮಾತ್ರವಿದೆ. ಎರಡು ಹೊತ್ತು ಹೊಟ್ಟೆ ತುಂಬ ಊಟ ಸಹ ಇಲ್ಲ. ಅನಂತರಾಯರ ಮನೆಲಿ ಕೊನೆಗೆ ಹೊಟ್ಟೆ ತುಂಬಾ ಅನ್ನವಾದರೂ ಸಿಗುತ್ತೆ. ತಿಂಗಳಿಗೆ ಹದಿನೈದು ರೂಪಾಯಿ ಬೇರೆ....'

'ಏನು, ಹದಿನೈದು ರೂಪಾಯಿ!'

ತಂದೆಯ ಕೋಪ ವಿಸ್ಮಯಕ್ಕೆಡೆಗೊಟ್ಟಿತು.

'ಹೂಂ'

'ಪರವಾಗಿಲ್ಲ. ನನಗೆ ಎರಡು ಕಡೆ ಪಾಠ ಹೇಳೋದರಿಂದಾನೂ ಅಷ್ಟು ಬರೋದಿಲ್ಲ. ನಾನೂ ಈ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಟ್ಟು ಬಿಟ್ಟು ಯಾಕೆ ಎಲ್ಲಾದರೂ ಅಡಿಗೆ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಸೇರಬಾರದು ?'

'ಯಾಕೆ ಹೀಗೆ ಮಾತಾಡಿ ನನ್ನ ಉರಿಸ್ತೀರಿ....' ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದಂತೆಯೇ ಸುಬ್ಬಿಯ ಕಣ್ಣುಗಳಲ್ಲಿ ನೀರೂರಿದವು.

'ನಾನು ಅಳುವಂತಾದ್ದು ಏನು ಹೇಳಿದೆ?'

'ನಾನು ಬದುಕಿರುವಾಗ ನೀವು ಸೌಟು ಹಿಡಿಯೋದನ್ನೂ ನೋಡಬೇಕೆ?'

‘ನನ್ನ ಮಗಳು ಕಂಡೋರ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಿ ಸೌಟು ಹಿಡಿಯಬಹುದಂತೆ. ನಾನೇಕೆ ಅದೇ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬಾರದು? ಅವಳನ್ನು ಅನಂತರಾಯರ ಮನೆಗೆ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಕಳಿಸೋದನ್ನು ಕಲ್ಪಿದೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ನಾನು ನೋಡಬೇಕಾಗಿದೆಯಲ್ಲಾ?’

‘ಅವಳನ್ನು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಕಳಿಸೋದರಿಂದ ನಿಮಗೆ ಅಷ್ಟೊಂದು ಬೇಜಾರಾಗುವ ಹಾಗಿದ್ದರೆ ಬೇಡ.’

‘ಬೇಜಾರು!’ ಅಪ್ಪ ವ್ಯಂಗ್ಯವಾಗಿ ನಕ್ಕು ಮತ್ತೆ ಹೇಳಿದರು

‘ಅವಳು ಅನಂತರಾಯರ ಮನೆಗೆ ಹೋದರೆ ಇಲ್ಲಿ ನಿನ್ನ ಜೊತೆಗೆ ಯಾರು?’

‘ಮಣಿ ಇದಾಳಲ್ಲಾ?’

‘ಸರಿ. ಅದೊಂದು ಬಣ್ಣದ ಬೀಸಣಿಗೆ. ಮೂರು ಹೊತ್ತೂ ಮುಂದಲೆ ಕುರುಳು ತಿದ್ದಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ, ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕವು ಬಳಿದುಕೊಳ್ಳೋಕೇ ಅವಳಿಗೆ ಸಮಯವಿಲ್ಲ. ಸಾಲದುದಕ್ಕೆ ಆ ನಾಲ್ಕಾಣೆ ‘ಬೆಂಟೆಕ್ಸ್’ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಬಿಟ್ಟಿರಂತೂ ತನ್ನ ಸಮಾನ ರೂಪವತಿಯರೇ ಇಲ್ಲ ಅಂತ ಅಂದುಕೊಂಡು.....’

ಸುಬ್ಬಿ ಹುಬ್ಬುಗಂಟೆಕ್ಕೆ ‘ಸಾಕು ಸುಮ್ಮನಿರಿ. ಏನೋ ಚಿಕ್ಕ ವಯಸ್ಸು. ಅಲಂಕಾರ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಾಳೆ....’ ಎಂದಳು.

‘ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಿ. ಅದಕ್ಕೆ ನನ್ನದೇನೂ ಅಭ್ಯಂತರವಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲಿ ನಿನ್ನ ಹುಬ್ಬುಗಂಟು ಮರೆಯಾಗಲಿ....’ ಎನ್ನುತ್ತಾ ಅಪ್ಪ ಎದ್ದು ಬಂದು ಸುಬ್ಬಿಯ ಕೆನ್ನೆ ತಿವಿದರು.

‘ಛಾ, ಇದೇನಿದು? ಮಕ್ಕಳ ಎದುರಿಗೆಲ್ಲಾ ನಿಮ್ಮ ಸರಸ? ಹದಿನೇಳು ವರ್ಷದ ಮಗಳು ನನ್ನದ್ದಕ್ಕೂ ನಿಂತಿರುವಾಗ ಅವಳ ಎದುರಿಗೆ....’

‘ನಾನೇನು ಚಿಕ್ಕ ವಯಸ್ಸಿನ ದಂಪತಿಗಳಲ್ಲವಲ್ಲ? ಮುದುಕ ದಂಪತಿಗಳು—ಯಾರ ಎದುರಿಗೆ ಬೇಕಾದರೂ ಸರಸವಾಡಬಹುದು.’

ಅಪ್ಪನ ಮಾತು ಕೇಳಿ ನನಗೆ ತುಂಬಾ ನಗು ಬಂತು.

ಮಾರನೆಯ ದಿನದಿಂದ ನಾನು ಅನಂತರಾಯರ ಮನೆಗೆ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಹೋಗತೊಡಗಿದೆ. ಅನಂತರಾಯರ ಮನೆ ನಮ್ಮ ಮನೆಗೆ ಸಮೀಪ

ವಾಗಿದ್ದುದರಿಂದ ಅವರ ಮನೆಯ ಕೆಲಸ ಮುಗಿದ ಕೂಡಲೇ ನಾನು ಮನೆಗೆ ವಾಪಸ್ಸು ಬಂದುಬಿಡುತ್ತಿದ್ದೆ. ನಾನು ಅವರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಮೂರು ತಿಂಗಳು ಕೆಲಸ ಮಾಡುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಅನಂತರಾಯರ ಹೆಂಡತಿ ವಾತರೋಗದಿಂದ ಮುಕ್ತರಾದರು. ಅಲ್ಲಗೆ ನಾನು ಅವರ ಮನೆಗೆ ಹೋಗುವುದು ನಿಂತುಹೋದರೂ ಇತರ ಮನೆಗಳಿಗೆ ಹೋಗುವುದು ಮೊದಲಾಯಿತು. ನೆರೆಹೊರೆಯವರು ತಮ್ಮ ಮನೆಗೆಲಸಗಳಿಗೆ ನನ್ನನ್ನೇ ಕರೆಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಮಣಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಹುಡುಗಿಯಲ್ಲವೆಂಬುದು ಅವರೆಲ್ಲರಿಗೂ ತಿಳಿದಿತ್ತು.

ಈ ಮಧ್ಯೆ ನನಗೆ ಮದುವೆ ಮಾಡಲು ಅಪ್ಪ ವರನ ಬೇಟಿಗೆ ತೊಡಗಿದ್ದರು. ನನಗೆ ಹೇಗೆ ಮದುವೆಯಾಗುವುದೋ ಎಂಬ ಯೋಚನೆ ಸುಬ್ಬಿಯನ್ನು ಕೊರೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ಹಣ, ವಿದ್ಯೆ, ಸೌಂದರ್ಯ ಯಾವುದೂ ಇಲ್ಲದ ಹುಡುಗಿಗೆ ಮದುವೆಯಾಗುವುದು ಒಂದು ಸಮಸ್ಯೆ ಎಂದವಳ ಭಾವನೆ.

ಸುಬ್ಬಿ ಆಗಾಗ್ಗೆ ಅಪ್ಪನ ಕೈಲಿ ನನ್ನ ಮದುವೆಯ ಮಾತು ಬಂದಾಗ ಲೆಲ್ಲಾ 'ನನಗೆ ಇವಳ ಮದುವೆ ಹೇಗೆ ಆಗುತ್ತೆ ಎನ್ನೋದೇ ದೊಡ್ಡ ಯೋಚನೆಯಾಗಿದೆ. ನನಗೆ ಮಣಿ ಯೋಚನೆ ಏನೂ ಇಲ್ಲ' ಎನ್ನುತ್ತಿದ್ದಳು. ಆಗ ಅಪ್ಪ

'ನೀನೇನು ಮಹಾ ಸುರಸುಂದರಿಯೋ? ನಾನು ನಿನ್ನ ಒಪ್ಪಿ ಮದುವೆಯಾಗಲಿಲ್ಲವೆ' ಎನ್ನುತ್ತಿದ್ದರು.

'ನೀವು ಚೆನ್ನಾಗಿರೋದು ಅಷ್ಟರಲ್ಲೇ ಇದೆ. ಸ್ವಲ್ಪ ಬೆಳ್ಳಗಿರೀ ರೀಂತ ಎಲ್ಲೂ ಇಲ್ಲದ ಜಂಭ' ಎಂದು ಸುಬ್ಬಿ ಮೊದಲಿಸಿದಳು.

'ನಿನ್ನ ಮಣಿ ತಾನೆ ಇನ್ನೇನು? ಇವಳಿಗಿಂತ ಬೆಳ್ಳಗಿದಾಳೆ ಅಷ್ಟೆ.'

'ನಿಮಗೆ ಮಣಿ ಬಲಮಗಳೇ? ಅವಳನ್ನು ಕಂಡರೆ ನಿಮಗೆ ಯಾವತ್ತೂ ಆಗೋದಿಲ್ಲ.'

'ತಾಯಿ, ತಂದೆಗೆ ಯಾವಾಗಲೂ ತಮ್ಮ ಕುರೂಪಿ ಮಗುವಿನಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಆರೋಗ್ಯವಿಲ್ಲದೇ ಇರೋ ಮಗುವಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರೀತಿ ಜಾಸ್ತಿ.'

'ಪ್ರೀತಿಯೇ ಅಥವಾ ಮರುಕವೇ?'

'ಪ್ರೀತಿಗೂ, ಮರುಕಕ್ಕೂ ತುಂಬಾ ವ್ಯತ್ಯಾಸವೇನಿಲ್ಲ.

‘ಅಯ್ಯೋ ಹೋಗಿ. ನಿಮ್ಮ ಕೈಲಿ ಮಾತನಾಡಿ ಯಾರು ಗೆಲ್ಲಬಲ್ಲರು’ ಎಂದು ಸುಬ್ಬಿ ಹಿಂದಿರುಗಿದಳು.

ಅಪ್ಪ ತಮ್ಮ ಯೋಗ್ಯತೆಗೆ ತಕ್ಕ ಹುಡುಗರನ್ನು ಶೋಧಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ನನಗೆ ಮದುವೆ ಮಾಡಿ ನಾನು ಸಂಸಾರ ಮಾಡುವುದನ್ನು ಕಣ್ಣಾರೆ ಕಾಣಬೇಕೆಂಬ ಹಂಬಲದಿಂದಲೇ ಅಪ್ಪ ನನ್ನನ್ನು ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿಯ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಸೇರಿಸಲು ಒಪ್ಪಿರಲಿಲ್ಲ. ಹಿಂದೊಂದು ದಿನ ನಮ್ಮ ಬಡತನ ನೋಡಲಾರದೆ ಮಂಜುಳಾ ನನ್ನನ್ನು ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ತಾನು ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡಿ ಸೇರಿಸುವುದಾಗಿ ತಿಳಿಸಿದ್ದಳು. ಸುಬ್ಬಿಗೆ ಹಣದ ಹೊರತು ಬೇರಾವ ಯೋಚನೆಯೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಅವಳು ಹಿಂದೆ ಮುಂದೆ ಯೋಚಿಸದೆ ಮಂಜುಳೆಯ ಯೋಚನೆಗೆ ಒಪ್ಪಿ ಕೊಂಡಳು. ರಾತ್ರಿ ಅಪ್ಪ ಮನೆಗೆ ಬಂದ ಕೂಡಲೇ ಸುಬ್ಬಿ ತನ್ನ ಯೋಚನೆಯನ್ನು ಅಪ್ಪನಿಗೆ ತಿಳಿಸಿದಳು.

‘ಇವಳನ್ನು ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಯಾಕೆ ಸೇರಿಸಬಾರದು?’

‘ಅದಕ್ಕೆ ಬದಲು ಭಾವಿಗೆ ಯಾಕೆ ತಳ್ಳಬಾರದು?’ ಅಪ್ಪ ಕೇಳಿದರು.

ಸುಬ್ಬಿ ಪೆಚ್ಚಾದಳು. ಹೊಂದ ಬಳಕೆ ಸಾವರಿಸಿಕೊಂಡು ‘ಅಲ್ಲಾಂದ್ರೇ....’ ಎಂದು ಮೊದಲು ಮಾಡಿದಳು.

‘ಅವಳಿಗೆ ಮದುವೆ ಮಾಡುವ ಯೋಚನೆ ನಿನಗೆ ಇದೆ ತಾನೆ?’ ಅಪ್ಪ ಕೆರಳಿ ಕೇಳಿದರು.

‘ಇದೆ.’

‘ಹಾಗಾದರೆ ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿಯ ಯೋಚನೆ: ಬಿಟ್ಟುಬಿಡು. ಮುಂದೆ ಬಾಳಿ ಬದುಕಬೇಕಾದ ಹುಡುಗಿಯನ್ನು ನಾವಾಗಿಯೇ ಹಾಳು ಮಾಡಬಾರದು.’

‘ಅವರಿನರ ಮನೆ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಕಳುಹಿಸಬಹುದೋ?’

‘ನಾವೇನು ದಿಕ್ಕು, ದೆಸೆ ಇಲ್ಲದವರು, ಪರಿಚಯವಿಲ್ಲದವರ ಮನೆಗೆ ಕಳಿಸಿಲ್ಲವಲ್ಲ. ಅನಂತರಾಯರು ಋಷಿಯಂತಹ ಮನುಷ್ಯರು. ನಾರಣಪ್ಪನ ಮನೆ ಹಾಲಿನಂತಹ ಸಂಸಾರ. ಮನೆ ತುಂಬಾ ಜನವಿದಾರೆ. ಆ ಐಯ್ಯರ್ ಸ್ವಲ್ಪ ಹಾಗ್ಲಾಗೇನೆ ಅಂತಾನೇ ನಾನು ಅವರ ಮನೆಗೆ ಮಗಳನ್ನು ಕಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ. ಇಷ್ಟಾಯಿತು ಅವಳು ರಾತ್ರಿ ಹೊತ್ತು

ಮನೆಗೇ ಮಲಗಿಕೊಳ್ಳೋಕೆ ಬರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲವೇ? ನಾರಣಪ್ಪನ ಮನೇಲಿ ಕೆಲಸ ಸಿಕ್ಕಿದಾಗ ಒಂದು ದಿನ ಇವಳು ಮನೆಗೆ ಬರೋದು ರಾತ್ರಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತಾದಾಗ ಹುಯ್ಯೋ ಮಳೇಲಿ ನಾನೇ ಹೋಗಿ ಅವಳನ್ನು ಕರೆಯೊಡು ಬರಲಿಲ್ಲವೇ? ಮರ್ಯಾದೆಯಿಂದಿರುವ ಸಂಸಾರೋಂದಿಗರ ಮನೆಗೆ ಮಗಳನ್ನು ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸೋದಕ್ಕೂ, ನಾನಾತರಹ ಜನ ಸೇರುವ ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿಗೆ ಕಳಿಸೋದಕ್ಕೂ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಇಲ್ಲವೇ?'

‘ ಮಂಜುಳಾ ಹೋಗುತ್ತಾಳಲ್ಲ? ’

‘ ಮಂಜುಳನಿಗಾದ್ರೆ ಮದುವೆಯಾಗಿ, ಸಂಸಾರ ಒಡೆದು, ಇನ್ನೇನೂ ದಾರಿ ಕಾಣದೆ ಸೇರಬೇಕಾಯಿತು. ಇವಳಿನ್ನೂ ಮದುವೆಯಾಗಬೇಕಾದ ಹುಡುಗಿ. ’

‘ ಸರಿಯಪ್ಪ ’ ಎಂದು ಮಾತು ಮುಗಿಸಿದಳು ಸುಬ್ಬಿ.

ಅಪ್ಪ ನನಗೆ ವರನೊಬ್ಬನನ್ನು ಹುಡುಕಿದರು. ಆತ ‘ಕಾಸಸ್ವೇಬಲ್’ ಆಗಿದ್ದ. ಅವರು ‘ಹುಡುಗಿ ಒಪ್ಪಿಗೆಯಾದರೆ ನಿಮ್ಮ ಸಂಬಂಧ ಬೆಳೆಸಲು ಅಡ್ಡಿಯಿಲ್ಲ’ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಮಾತು ಕತೆಯೆಲ್ಲಾ ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿ ನನ್ನ ಸೌಂದರ್ಯ ಪ್ರದರ್ಶನವೊಂದು ಉಳಿದಿತ್ತು. ಆತ ನನ್ನನ್ನು ನೋಡಲು ಭಾನುವಾರ ಬರುವುದಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದರು.

ಭಾನುವಾರ ಸುಬ್ಬಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪವೂ ಬಿಡುವಿರಲಿಲ್ಲ. ಸುಬ್ಬಿ, ಮನೆ ಸೇರಿ ಮನೆಯ ಕಸವನ್ನೆಲ್ಲಾ ತೆಗೆದು ಚೊಕ್ಕಟಮಾಡಿದರು. ನನ್ನನ್ನು ನೋಡಲು ಬರುವಾತನನ್ನೂ, ಅವರ ತಾಯಿಯನ್ನೂ ಸತ್ಕರಿಸಲು ಹಣ್ಣು, ಹೂವು ಪೇಟಿಯಿಂದ ತರಿಸಿ, ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಫಿ, ಬೋಂಡ ತಯಾರು ಮಾಡಿದರು.

ನನ್ನ ಬಳಿ ಹೊಸ ಸೀರೆಯಿರಲಿಲ್ಲ. ಸುಬ್ಬಿಯ ಮದುವೆಯ ಸೀರೆಯೂ ಹರಿದು ಹೋಗಿತ್ತು. ಮಂಜುಳಾ ತನ್ನ ಸಿಲ್ಕಿನ ಸೀರೆಯನ್ನು ತಂದು ನನಗೆ ಉಡಿಸಿದಳು. ಉಷಾ ತನ್ನ ರೋಲ್ಡ್ ಗೋಲ್ಡ್ ಜುಮುಕಿಯನ್ನು ತಂದು ನನ್ನ ಕಿವಿಗೆ ತಗುಲಿಸಿದಳು. ಅಂಬುಜಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಕನ್ನಡಿ ಬಳಿಯನ್ನು ತಂದು ನನ್ನ ಕೈಗೆ ತೊಡಿಸಿದರು. ಸುಬ್ಬಿ ಅಜ್ಜಿಯ ಮನೆಯಿಂದ ಕೆಲವು ಬೆಳ್ಳಿಯ ಪಾತ್ರೆಗಳನ್ನೂ, ಒಂದು ಜಮಖಾನವನ್ನೂ ಎರವಲಾಗಿ ತಂದಳು. ಮನೆ ನಾಲ್ಕುಕೋನ ಪೌಡರನ್ನು ತಂದು ಧಾರಾಳವಾಗಿ ನನ್ನ

ಕಪ್ಪು ಮುಖಕ್ಕೆ ಬಳಿದಳು. ಸುಬ್ಬಿ ಮಲ್ಲಿಗೆ ಹೂವಿನಿಂದ ನನ್ನ ತುರುಬನ್ನು ಅಲಂಕರಿಸಿದಳು. ಮಣಿ ತನ್ನ ಕೂರಳನ್ನೊಡ್ಡ ಬೆಂಚಿಕ್ಸ್ ತೆಗೆಯಲು ಯತ್ನಿಸಿದ್ದಾಗ ನಾನು ಬಿಗಿದು ಬಂದ ಕಂಠದಿಂದ ನುಡಿದೆ

‘ಇರಲಿ ಬಿಡು’

‘ಯಾಕಕ್ಕ?’

‘ನನಗೆ ಈ ಅಲಂಕಾರ ಸಾಕು. ಎಲ್ಲಿ ಆ ಕನ್ನಡಿ ಕೊಡು-ನಾನು ಈ ಅಲಂಕಾರದಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ಕಾಣ್ತೀನಿ ನೋಡಬೇಕು.’

ಮಣಿ ಮಧ್ಯೆ ಸೀಳುಬಿಟ್ಟಿದ್ದ ಕನ್ನಡಿಯನ್ನು ತಂದು ನನ್ನ ಕೈಗೆ ಕೊಟ್ಟಳು. ನಾನು ಅದರಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಮುಖ ನೋಡಿಕೊಂಡೆ.

‘ಹೇಗಿದೇಂತ ಎನ್ನಿಸುತ್ತೆ?’

‘ತುಂಬಾ ಅಸಹ್ಯವಾಗಿದೆ. ಈ ಅಲಂಕಾರವೆಲ್ಲಾ ನಿನ್ನಂತಹವಳಿಗೇ ಸರಿ. ನನಗೆ ಒಪ್ಪೋದಿಲ್ಲ. ತೆಗೆದುಬಿಡಲೇನು?’

‘ಇರಲಿಬಿಡು. ನೀನೇನು ದಿನಾ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿಲ್ಲವಲ್ಲ.’
ಮಣಿಯು ಮಾತು ನನಗೆ ಒಪ್ಪಿಗೆಯಾಯಿತು.

ವರಮಹಾಶಯ ವಠಾರದ ಕಲ್ಲು ನೆಲದ ಮೇಲೆ ಕಾಲಿಟ್ಟರೆಂಬುದು ಬೂಪ್ಪಿನ ಸದ್ದಿನಿಂದಲೇ ನನಗೆ ತಿಳಿಯಿತು. ವಠಾರದ ಎಲ್ಲಾ ಬಾಗಿಲು, ಕಿಟಕಿಗಳಿಂದ ಹಲವು ಜೊತೆ ಕಣ್ಣುಗಳು ಇಣುಕಿ ನೋಡಿದವು.

ವರ, ಆತನ ತಾಯಿಯನ್ನು ಅಪ್ಪ ಮರ್ಯಾದೆಯಿಂದ ಸ್ವಾಗತಿಸಿ ನಮ್ಮ ಮನೆಯೊಳಗೆ ಕರೆದು ತಂದರು. ಕುಶಲ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳ ನಂತರ ಕಾಫಿ ತಿಂಡಿಯ ಉಪಚಾರವಾಯಿತು. ಅನಂತರ ನನಗೆ ಕರೆ ಬಂತು. ನಾನು ತಲೆ ತಗ್ಗಿಸಿ ಬಂದು ಚಾಪೆಯ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತೆ. ನಾನೊಬ್ಬಳೇ ಉಳಿದರೆ ನಾಚಿಕೊಳ್ಳಬಹುದೆಂದು ಮಣಿಯೂ ನನ್ನೊಡನೆ ಉಳಿದಳು.

‘ಹುಡುಗಿ ಯಾರು?’ ವರನ ತಾಯಿ ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದರು. ಮಣಿ ಸೀರೆಯುಡಲು ಮೊದಲು ಮಾಡಿದ್ದುದರಿಂದ ಅವಳನ್ನು ನೋಡಿದವರಿಗೆ ಅವಳು ಚಿಕ್ಕ ಹುಡುಗಿ ಎನ್ನುವ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಬರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಸಾಲದುದಕ್ಕೆ ಅವಳೂ, ನಾನೂ ಒಂದೇ ಎತ್ತರದಲ್ಲಿದ್ದೆವು. ಅವಳು ನನಗಿಂತ ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷ ಚಿಕ್ಕವಳಾದರೂ ನಮ್ಮಿಬ್ಬರಿಗೂ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಹೇಳುವ ಹಾಗಿರಲಿಲ್ಲ.

ನಮ್ಮ ತಂದೆ ಉಗುಳು ನುಂಗಿ 'ಬಲಗಡೆ ಇರೋಳು' ಎಂದರು.
'ಓ !'

ದನಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ನಿರಾಶೆ ನನಗೆ ಗೋಚರವಾಗದೇ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಹುಡುಗನ
ತಾಯಿಗೆ ಸುಬ್ಬಿ ಅಡಿಕೆಲೆ, ಕುಂಕುಮ ಕೊಟ್ಟಳು. ಒಂದು ತಟ್ಟೆಯ ತುಂಬಾ
ಹಣ್ಣುಗಳು, ಬಾದಾಮಿ, ದ್ರಾಕ್ಷೆ, ಕಲ್ಲುಸಕ್ಕರೆಯಿರಿಸಿ ಸುಬ್ಬಿ ವರನ ತಾಯಿಗೆ
'ತಗೊಳ್ಳಿ. ನಮ್ಮನ್ನು ಕಾಪಾಡಿ' ಎಂದಳು.

ಹಣ್ಣಿನ ತಟ್ಟೆಯನ್ನು ಅವರ ಮುಂದಿಡುವಾಗ ನನ್ನ ಕರುಳು ಚುರು
ಕೈಂದಿತು. ಬಂದವರಿಗೆ ಕೊಡಲು ತಂದಿದ್ದ ಕಿತ್ತಳೆ ಹಣ್ಣಿಗಾಗಿ ಭಗವತಿ,
ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆ ಮಧ್ಯಾಹ್ನವೆಲ್ಲಾ ಆತ್ತು ರಂಪ ಮಾಡಿದ್ದರು. ಮನಸ್ಸು
ರೋಸಿಹೋಗಿದ್ದ ಸುಬ್ಬಿ ಭಗವತಿಯನ್ನು ಹಿಡಿದು ಚಚ್ಚಿ ಸುಮ್ಮನಾಗಿಸಿ
ದ್ದಳು. ಆದರೆ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಅವಳ ಹೊಡೆತಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕದೆ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ಓಡಿ
ಹೋಗಿದ್ದ. ಹಣ್ಣಿನ ತಟ್ಟೆಯನ್ನು ಸುಬ್ಬಿ ಅವರ ಮುಂದಿಡುವಾಗ ನನಗೆ
ಭಗವತಿಯ ಕಣ್ಣೀರಿನ ಮುಖ ನೆನಪಿಗೆ ಬಂದು 'ಎಲ್ಲಾನೂ ಅನ್ಯಾಯವಾಗಿ
ಅವರಿಗೇಕೊಟ್ಟು ಬಿಡಿದಾಳಲ್ಲಾ' ಎನ್ನಿಸಿತು.

ವರನ ತಾಯಿ ತಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ದೆಲ್ಲವನ್ನೂ ತಮ್ಮ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ತಂದಿದ್ದ
ಒಂದು ಕೈ ಚೀಲಕ್ಕೆ ಹಾಕಿಕೊಂಡು

'ನಾವಿನ್ನು ಬರ್ತೀವಿ. ನಾಳೆ ಯಾವುದೂ ಹೇಳ್ತೀವಿ' ಎಂದರು. ನಮ್ಮ
ತಂದೆ ಅವರನ್ನು ಬಾಗಿಲಿನವರೆವಿಗೆ ಕಳಿಸಲು ಹೋದರು. ನಾನು ನಿಟ್ಟುಸಿರಿ
ನೊಡನೆ ಮೇಲೆದ್ದು ಮೊದಲು ಮುಖದ ಮೇಲಿದ್ದ ಪೌಡರ್ ಒರೆಸಿಕೊಂಡು,
ನಂತರ ಕಿವಿಯನ್ನು ಹಿಡಿದು ಜಗ್ಗುತ್ತಿದ್ದ ಜುಮಕಿಯನ್ನು ಕಳಚಿದೆ. ನನ್ನ
ಮಾಮೂಲಿನ ಒರಟು ನೂಲಿನ ಸೀರೆಯನ್ನುಟ್ಟು ಮಂಜುಳೆಯ ಸಿಲ್ಕಿನ
ಸೀರೆಯನ್ನು ಅವಳಿಗೆ ಹಿಂತಿರುಗಿಸಿದೆ. ಮಂಜುಳಾ ನನ್ನ ಕೆನ್ನೆ ಹಿಂಡಿ

'ಹೇಗಿದಾನೆಯೇ ನಿನ್ನ ಗಂಡ ?' ಎಂದಳು.

'ನಾನು ನೋಡಲಿಲ್ಲ.'

'ಸುಳ್ಳು.'

'ಹೌದು ಮಂಜುಳಕ್ಕ. ಅಕ್ಕ ಕತ್ತಿತ್ತಲೇ ಇಲ್ಲ. ಧೂ ಅತ
ತುಂಬಾ ಕಪ್ಪಗಿದಾರೆ.' ಮಣಿ ನನ್ನ ಪರವಾಗಿ ನುಡಿದಳು.

ಮಂಜುಳ ಮನೆಯನ್ನು ಕೆಣಕಿದಳು 'ನೀನೇನು ಅವನನ್ನು ಮದುವೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಲ್ಲ. ಅದು ಸರಿ. ಹುಡುಗೀನ ಹೆದರಿಸೋಣಾಂತ ಆತ ಪೋಲೀಸಿನವನ ತ್ರೈಸಿನಲ್ಲೇ ಬರಬೇಕೆ ?'

'ಮಣೀ....ಅಜ್ಜಿಮನೆ ಬೆಳ್ಳಪಾತ್ರೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಬಾಮ್ಮ' ಎಂದು ಸುಬ್ಬಿ ಒಳಗಿನಿಂದ ಕೂಗಿದಳು. ಮಣಿ ಒಳಗೆ ಓಡಿದಳು. ಮಂಜುಳಾ ಪಿಸುವಾತಿನಲ್ಲಿ 'ಪಾಸೋ,ಫೆಯಿಲೋ ?' ಎಂದಳು.

'ಮುಕ್ಕಾಲು ಪಾಲು ಫೆಯಿಲಾಂತ ಕಾಣತ್ತೆ' ಎಂದೆ ನಾನು. ಅಪ್ಪ ರಲ್ಲಿ ಅಪ್ಪ ಹಿಂತಿರುಗಿ ಬಂದುದರಿಂದ ಮಂಜುಳ ಹೊರಟು ಹೋದಳು. ಕಾಫಿ ಪಾತ್ರೆ ತೊಳೆದಿರಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಸುಬ್ಬಿಯ ಬಳಿ ನಿಂತು ಅಪ್ಪ

'ಐದು ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚಾಯಿತು. ಫಲಿತಾಂಶ ಏನಾಗುತ್ತೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ' ಎಂದರು.

ಮಾರನೆಯ ದಿನ ಅಪ್ಪ ಪರೀಕ್ಷೆಯ ಫಲಿತಾಂಶ ತಿಳಿದು ಬರಲು ಹೋದರು. ಸುಬ್ಬಿ ಅವರ ದಾರಿ ಕಾಯುತ್ತಾ ಮೆಟ್ಟಿಲಿನ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತಳು. ಅಪ್ಪ ಮನೆಗೆ ಬಂದಾಗ ರಾತ್ರಿ ಒಂಭತ್ತು ಗಂಟೆಯಾಗಿತ್ತು. ಅಪ್ಪ ಒಳಗೆ ಬಂದು ಕೊಠಟು ಬಿಚ್ಚಿಡುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಸುಬ್ಬಿ ಆತುರವಾಗಿ 'ಏನಂದರು ?' ಎಂದಳು.

'ಹುಡುಗ ತುಂಬಾ ಕವ್ವು. 'ಬೇಡಾ' ಎಂದು ಹೇಳಿದರು.'

'ಮಹಾ ಅವನು ಬೆಳ್ಳಗಿರೋದು ಅಷ್ಟರಲ್ಲೇ ಇದೆ. ಕರೀ ಟೋಣಪ.'

'ಮಣೀನ ಕೊಟ್ಟರೆ ಮದುವೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನಂತೆ.'

'ನೀವೇನಂದಿರಿ?'

'ಮನೇಲಿ ಕೇಳಿ ಹೇಳೋನಿ ಎಂದೆ.'

ಮಣಿ ಗಾಬರಿಯಾಗಿ 'ಅಪ್ಪಾ, ನನಗೆ ಅವನ ಮೀಸೆ ನೋಡೇ ಹೆದರಿಕೆ ಆಯಿತು. ನಾನವನ್ನು ಖಂಡಿತ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳೋದಿಲ್ಲ' ಎಂದು ಹೇಳಿ ಅಳಲು ಶುರುಮಾಡಿದಳು. ಅಪ್ಪ ಮನೆಯ ಬೆನ್ನು ತಟ್ಟಿ

'ಅವನು ಹಾಗೆಂದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಈಗ ನಿನ್ನ ಮದುವೆಯಾಯಿತೇ ? ನಿನ್ನ ಅವನಿಗೆ ಕೊಡೋದಿಲ್ಲ. ಸುಮ್ಮನಿರು' ಎಂದು ಸಮಾಧಾನ ಮಾಡಿದರು.

‘ನಾಳೆ ಅವರಿಗೆ ಏನು ಹೇಳಿರಿ?’ ಸುಬ್ಬಿ ಕೇಳಿದಳು.

‘ಅವನ ಮಾತು ಅವನಿಗೇ ಹಿಂತಿರುಗಿಸಿ ಬರ್ತೀನಿ.’

‘ಹಾಗಂದರೆ?’

ಅಪ್ಪ ಕಟುವಾಗಿ ಹೇಳಿದರು ‘ನೀನು ತುಂಬಾ ಕಪ್ಪು. ನಿನ್ನ ಮಣೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದಳು’ ಅಂತ ತಿಳಿಸಿ ಬರ್ತೀನಿ.’

‘ಮಗೂಗೆ ಕೂಡ ಒಂದು ಹಣ್ಣು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳದೇ ಎಲ್ಲಾ ಅವರ ಬಾಯಿಗೆ ಸುರಿದೆ’ ಎಂದು ಸುಬ್ಬಿ ಕೈ ಕೈ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡಳು.

ನನ್ನ ಮದುವೆ ಮುಂದುವರಿಯಿತು. ಅಪ್ಪ ನಿರಾಶರಾಗದೇ ನನ್ನ ಮದುವೆಯ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಲೇ ಇದ್ದರು.

ನನ್ನನ್ನು ನೋಡಲು ಬಂದಿದ್ದ ಮತ್ತೊಬ್ಬ ಹುಡುಗ ಎಸ್. ಎಸ್. ಎಲ್. ಸಿ. ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಪಾಸು ಮಾಡಿ ಮಿಡಲ್ ಸ್ಕೂಲಿನಲ್ಲಿ ಉಪಾಧ್ಯಾಯನಾಗಿದ್ದ. ಅವನು ನನ್ನನ್ನು ನೋಡಿ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡ. ಆದರೆ ಒಂದು ಶರತ್ತು ಹಾಕಿದ. ಆತ ‘ನನ್ನ ಕಾಲೇಜು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ನೀವು ಸಹಾಯ ಮಾಡುವುದಾದರೆ ಮಾತ್ರ ನಾನು ನಿಮ್ಮ ಮಗಳನ್ನು ಮದುವೆ ಯಾಗ್ತೀನಿ’ ಎಂದು ಹೇಳಿದ.

ಗುರುವಿನ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವೇ ಅಪ್ಪನಿಗೆ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಹೊರೆಯಾಗಿತ್ತು. ಗುರು ಮುಂದಿನ ವರ್ಷ ಕಾಲೇಜಿಗೆ ಸೇರುವವನಿದ್ದ. ಹೈಸ್ಕೂಲಿನಲ್ಲಿ ಅವನಿಗೆ ಫೀಷಿಪ್ಪಾಗಿತ್ತು. ಅವನಿಗೆ ಫೀಷಿಪ್ ಆಗಲು ಅಪ್ಪ ಎಷ್ಟು ಜನರ ಮನೆ ಬಾಗಿಲಿಗೆ ಹಗಲಿರುಳೂ ಅಲೆದರೋ ಅದಂತೂ ಲೆಕ್ಕವೇ ಇಲ್ಲ. ಫೀಷಿಪ್ಪಾಗಿ ಕೊಟ್ಟ ಫೀಸೆಲ್ಲಾ ವಾಪಸ್ಸು ಬಂದ ದಿನ ಗುರುವಿನ ಸಂತೋಷಕ್ಕಂತೂ ಪಾರವೇ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಅವನು ಅಪ್ಪನ ಜೊತೆ ಪೇಟೆಗೆ ಹೋಗಿ ಎರಡು ಪಾಯಿಜಾಮು, ಶರಟು ಹೊಲೆಯಲು ಹಾಕಿ ಬಂದ. ಸುಬ್ಬಿಗಂತೂ ಮಗ ತಾನೇ ಸಂಪಾದಿಸಿ ಬಟ್ಟೆ ಹೊಲಿಸಿಕೊಂಡಷ್ಟು ಸಂತೋಷವಾಯಿತು. ಗುರು, ರಾಮಕೃಷ್ಣನ ಹೊರತು ನಾವುಗಳು ಯಾರೂ ಸ್ಕೂಲಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಗುರುವಿಗೆ ಒಂದು ಪಠ್ಯ ಪುಸ್ತಕ ತೆಗೆದುಕೊಡಬೇಕಾದರೆ ಅಪ್ಪ ಮೂರು ದಿನವ ಶ್ರಮಪಟ್ಟು ಹಣ ಹೊಂದಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಅಂತಹದರಲ್ಲಿ ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಹುಡುಗನ ಕಾಲೇಜು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು

ಹೊರುವುದೆಂದರೆ ?

ಅಪ್ಪ ಪ್ರಯತ್ನ ಪಟ್ಟಷ್ಟೂ ನನ್ನ ಮದುವೆ ದೂರ ಓಡಿತ್ತು. ಸುಬ್ಬಿ ಯಂತೂ 'ಇವಳ ಮದುವೆ ಗಣೇಶನ ಮದುವೆಯಾಗಿದೆ' ಎಂದು ಗೋಣ ಗುತ್ತಿದ್ದಳು. ಅಪ್ಪನ ಪ್ರಯತ್ನ, ಸುಬ್ಬಿಯ ಗೋಣಗಾಟ ಕೇಳಿ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸು ರೋಸಿಹೋಯಿತು.

ನನ್ನ ಮದುವೆಯ ಮತ್ತೊಂದು ಪ್ರಯತ್ನ ಮುರಿದು ಬಿದ್ದಾಗ ಸುಬ್ಬಿ 'ಇವಳ ಮದುವೆ ಆಗಿಬಿಟ್ಟರೆ ನಾನು ಬದುಕಿದೆ. ಅನೇಲೆ ಮಣಿ ಮದುವೆ ಏನೇನೋ ಕಷ್ಟವಾಗೋದಿಲ್ಲ' ಎಂದಳು.

ಅಲ್ಲಿಯೇ ನಿಂತಿದ್ದ ನಾನು ರೇಗಿ ನುಡಿದೆ 'ಈಗಲೂ ಮಣಿಗೆ ಮದುವೆ ಮಾಡಿ. ನಾನು ಮದುವೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳೋದಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ಮದುವೆ ಅದನೇಲೆ ಮಣಿ ಮದುವೆ ಮಾಡೀಂತ ನಾನೇನೂ ಹೇಳಿಲ್ಲ.'

'ನಿನ್ನ ಎಷ್ಟು ದಿನಾಂತ ಮನೇಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿರೋದು ?'

'ನೀವೇನೂ ನನಗೆ ಬಿಟ್ಟು ಅನ್ನ ಹಾಕುತ್ತಿಲ್ಲ. ನೀವು ಅನ್ನ ಹಾಕುವುದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ನನ್ನ ಕೈಲಿ ಚಾಕರಿ ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೀಲ್ಲವೇ ? ಅವರಿ ವರ ಮನೇಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿ ನಿನ್ನ ಕೈಗೆ ಎಷ್ಟು ಹಣ ಕೊಟ್ಟಿದೀನಿ ಜ್ಞಾಪಕ ವಿದೆಯೇ ?'

'ಏನು ಬಾಯಿ ಮಾಡ್ತೀಯೇ ಬಜಾರಿ. ಅಕ್ಕಪಕ್ಕದ ಮನೆಯವ ರಿಗೆ ಕೇಳಿತ್ತು. ಸಧ್ಯ ಸುಮ್ಮನಿರು.'

'ನಿನ್ನ ಕೈಲಿ ಅನ್ನಿಸಿಕೊಂಡು ಸುಮ್ಮನಿರೋಕೆ ನಾನೇನೂ ಮರಡ ಬೊಂಬೆಯಲ್ಲ. ನೀವು ಮಣಿಗೆ ಯಾವಾಗ ಬೇಕಾದರೂ ಮದುವೆ ಮಾಡಿ. ನಾನು ನಾಳೇನೇ ಮಂಜುಳಕ್ಕನ ಜೊತೆ ಹೋಗಿ ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಸೇರಿ ಕೊಂಡು ನನ್ನ ಪಾಡಿಗೆ ಬೇರೆ ಇರ್ತೀನಿ. ನನ್ನಿಂದ ನಿಮಗೆ ಯಾಕೆ ತೊಂದರೆ ?'

ಸುಬ್ಬಿ ಗದ್ದದ ದನಿಯಿಂದ 'ಏನೋ ನಿನ್ನ ಮದುವೆ ಆಗಲಿಲ್ಲವಲ್ಲಾ ಎನ್ನುವ ಸಂಕಟಕ್ಕೆ ನಾನೊಂದು ಮಾತನಾಡಿದೆ. ಅದಕ್ಕೆ....'

'ನೀನು ಇನ್ನೊಂದು ಸ್ವಲ್ಪ ಬೆಳಗಿದ್ದಿದ್ದರೆ ಆಗ ನಾನೂ ಬೆಳಗೇ ಹುಟ್ಟಿದ್ದೆ. ಆಗ ನನಗೆ ಸುಲಭವಾಗಿ ಮದುವೆಯಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಅದ್ದರಿಂದ

ನನಗೆ ಮದುವೆ ಆಗದೇ ಇರೋದು ನನ್ನ ತಪ್ಪಲ್ಲ. ನಿನ್ನ ತಪ್ಪು.’

‘ಹುಚ್ಚುಚ್ಚಾಗಿ ಮಾತನಾಡಬೇಡ.’

‘ನಿನ್ನ ಮಾತು ಕೇಳಿದರೆ ಹುಚ್ಚು ಹಿಡಿಯತ್ತೆ, ಬೆವ್ವು ಹಿಡಿಯತ್ತೆ. ಹೊರಗಿನಿಂದ ಹೆಣ ಚಾಕರಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಮನೆಗೆ ಬಂದ ತಕ್ಷಣ ‘ಇವಳಿಗೆ ಇನ್ನೂ ಮದುವೆ ಆಗಲಿಲ್ಲ’ ಅಂತ ಚುಚ್ಚುತ್ತಾನೇ ಇದ್ದರೆ ನನಗೂ ಬೇಜಾರಾಗೋದಿಲ್ಲವೇ ? ಇನ್ನೊಂದು ದಿನ ನನ್ನದುರಿಗೆ ಹಾಗೆಂದರೆ ನಾನು ಯಾರನ್ನಾದರೂ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಓಡಿಹೋಗ್ತೀನಿ. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಸೇರಿಕೊಂಡು ಬೇರೆ ಇರ್ತೀನಿ. ನಾನು ಹುಟ್ಟಲಿಲ್ಲಾಂತ ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ನೀವು....’

ನನ್ನ ಮಾತು ಮುಗಿಯುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಅಪ್ಪ ಒಳಗೆ ಬಂದರು. ಅಪ್ಪನ ಮುಖ ನೋಡಿದ ಕೂಡಲೇ ನನ್ನ ಆವೇಶ, ದನಿ ಉಡುಗುಹೋಯಿತು. ನಾನು ತಲೆ ತಗ್ಗಿಸಿ ಅಡಿಗೆ ಮನೆಯ ಕಡೆ ಹೊರಟೆ.

ಸುಬ್ಬಿ ಗಂಡನ ಮುಖ ಕಂಡ ಕೂಡಲೇ ‘ನಿಮ್ಮ ಮಗಳ ಮಾತು ಕೇಳಿ ಹೊಟ್ಟೆಗೆ ಹಾಲು ಹುಯಿದುಕೊಳ್ಳಿ’ ಎನ್ನುತ್ತಾ ಅಳಲು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿದಳು.

‘ಏನಾಯಿತು ? ನಡೆದದ್ದಾದರೂ ಏನು ?’

‘ಅವಳು ಯಾರನ್ನಾದರೂ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಓಡಿಹೋಗುತ್ತಾಳಂತೆ. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿಗೆ ಸೇರಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾಳಂತೆ....’

‘ನೀನು ಅವಳನ್ನು ಮದುವೆ ಆಗಲಿಲ್ಲಾಂತ ಮೂದಲಿಸಿದೇಂತ ಕಾಣುತ್ತೆ. ಅವಳ ಮುಖ ಕಂಡಾಗಲೆಲ್ಲಾ ಹಾಗೆಂದರೆ ಅವಳು ತಾನೆ ಯಾಕೆ ಸುಮ್ಮನಿರುತ್ತಾಳೆ.’

‘ಹೌದು. ಎಲ್ಲಾ ನಂದೇ ತಪ್ಪು. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ನನ್ನ ಅದೃಷ್ಟ ಚೆನ್ನಾಗಿಲ್ಲ’. ಎನ್ನುತ್ತಾ ಸುಬ್ಬಿ ಬಿಕ್ಕಿದಳು.

‘ಇನ್ನು ಮೇಲೆ ನೀವು ಅವಳನ್ನು ಎದುರಿದುರಿಗೇ ಮೂದಲಿಸೋದನ್ನ ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಬಿಡು. ಅವಳೇನೂ ಚಿಕ್ಕ ಹುಡುಗಿಯಲ್ಲ. ಅವಳಿಗೂ ಹತ್ತೊಂಬತ್ತು ವರ್ಷವಾಯಿತು.’

ಸುಬ್ಬಿ ಮಾತನಾಡಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅಂದಿನಿಂದ ಮೂದಲಿಕೆ ತಪ್ಪಿತು.

ನಮ್ಮ ದೊಡ್ಡಮ್ಮ ಸುಶೀಲಮ್ಮನ ಮೊಮ್ಮಗಳ ಮದುವೆ ನಿಶ್ಚಯವಾಯಿತು. ಸುಶೀಲಮ್ಮನ ಮೊಮ್ಮಗಳು ಸರೋಜಿನಿ ನಾನು ಒಂದೇ ವಯಸ್ಸಿನವರು. ನಾವು ಆಷ್ಟು ಹತ್ತಿರದ ನೆಂಟರಾದರೂ ಒಬ್ಬರ ಮನೆಗೆ ಮತ್ತೊಬ್ಬರು ಬಂದು ಹೋಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ.

‘ನಾವು ಅವರಿಗಿಂತ ಬಡವರು. ಅವರಿಂದ ರೂರವಿರುವುದು ಮರ್ಮಾದೆ’ ಎಂದು ಅಪ್ಪ ಸುಬ್ಬಿಗೆ ಹೇಳಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಮದುವೆ, ಮುಂಜಿ ಎಂದರೆ ಒಂದು ಕಡೆ ಸೇರದಿರುವುದು ಹೇಗೆ? ಅದೂ ಅಲ್ಲದೆ ಮದುವೆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಬಡನೆಂಟರಿಂದ ಆಗುವ ಸಹಾಯ ಬೇರಾರಿಂದಲೂ ಆಗೋದಿಲ್ಲ. ಎಲೆ ಗೋಮೆ, ಅಳುವ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಸುಧಾರಿಸುವುದು, ಅವರಿನರು ಬಿಚ್ಚಿ ಹಾಕಿದ ಹದಿನೆಂಟು ಮೊಳದ ಧರ್ಮಾವರದ ಸೀರೆಗಳನ್ನು ಮಡಿಸಿಡುವುದು, ಜಡೆ ಹೆಣೆಯುವುದು ಮೊದಲಾದ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ನಿಸ್ಸಂಕೋಚದಿಂದ ಬಡನೆಂಟರ ಮೇಲೆ ಹಾಕುವುದು ಸರ್ವೇಸಾಮಾನ್ಯ.

ನಾವು ಎರಡು ದಿನ ಮುಂಚಿತವಾಗೇ ಸರೋಜಿನಿಯ ಮದುವೆಗೆ ಹೋದೆವು. ಸರೋಜಿನಿಯ ಮದುವೆಗೆ ಅವಳ ಶ್ರೀಮಂತ ಗೆಳತಿಯೊಬ್ಬಳು ಆಹ್ವಾನಿತಳಾಗಿ ಎರಡು ದಿನ ಮೊದಲೇ ಬಂದಿದ್ದಳು. ಆ ಶ್ರೀಮಂತ ಕೊಡಗಿನ ಹುಡುಗಿಯ ಹೆಸರು ಕಾಮಿನಿ. ಮೂರು ದಿನದ ಮದುವೆಗಾಗಿ ಕಾಮಿನಿ ಮೂರು ಟ್ರಂಕಿನ ತುಂಬಾ ಸೀರೆ, ಬ್ಲೌಸು, ಒಡವೆಗಳನ್ನು ತಂದಿದ್ದಳು.

ಕಾಮಿನಿ, ಮನೆ ಪರಿಚಯವಾದ ಐದು ನಿಮಿಷಗಳಲ್ಲಿ ತುಂಬಾ ಗೆಳತಿಯರಾದರು. ಕಾಮಿನಿಯ ಅಲಂಕಾರ, ಸೀರೆ, ಒಡವೆಗಳನ್ನು ನೋಡಿ ಮನೆ ಬೆರಗಾಗಿ ಹೋಗಿದ್ದಳು. ಕಾಮಿನಿಯೆಂದರೆ ಮನೆಗೆ ಒಂದು ರೀತಿಯ ಪೂಜ್ಯ ಭಾವನೆ ಉದಯಿಸಿತು. ಸ್ವಭಾವತಃ ಮನೆ ಅಲಂಕಾರ ಪ್ರೀಯ. ಸಾಲದುದಕ್ಕೆ ತಾನು ಚೆಲುವೆ ಎಂಬುದೂ ಅವಳಿಗೆ ತೀದಿತ್ತು. ಅವಳು ಉಡುತ್ತಿದ್ದದ್ದು ಐದಾರು ರೂಪಾಯಿನ ನೂಲಿನ ಸೀರೆಯನ್ನಾದರೂ ಅದನ್ನು ಸಿಸ್ತಾಗಿ ಉಡುತ್ತಿದ್ದಳು. ಕಾಮಿನಿಯ ಆಡಂಬರದ ಉಡುಪಿಗೆ ಮನೆ ಮುಗ್ಧಳಾದುದರಲ್ಲಿ ಆಶ್ಚರ್ಯವೇನೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಕಾಮಿನಿಯ ಪರಿಚಯವಾದ ಗೆಳೆಗೆಯಿಂದಲೇ ಮನೆ ಅವಳ ಹಿಂದೆ ಹಿಂದೆ ತಿರುಗಿದಳು. ಕಾಮಿನಿ

ಹೇಳಿದ ಕೆಲಸಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ವಿಧೇಯಳಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಳು. ಆದರ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಮದುವೆಯ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಮಣಿ ಕಾಮಿನಿಯ ಸೀರೆ, ಒಡವೆಗಳಿಂದ ಅಲಂಕೃತಳಾಗಿ ಮೆರೆದಾಡಿದಳು.

ಸರೋಜಿನಿಯ ಮದುವೆಯ ದಿನ ಸಂಜೆ ರಿಸೆಪ್ಷನ್ನಿಗೆ ಕಾಮಿನಿ ಮಣಿಯನ್ನು ತಾನೇ ಶೃಂಗರಿಸಿದಳು. ಕಾಮಿನಿ ಮಣಿಯ ಗುಂಗುರು ಕೂದಲನ್ನು ಹಗುರವಾಗಿ ಬಾಚಿ, ಜಡೆ ಹಾಕದೆ ಕೆಂಪು ರಿಬ್ಬನ್ನಿನಿಂದ ಕೂದಲನ್ನು ಕಟ್ಟಿದಳು. ಅಗಲವಾದ ಒಂದು ಕೆಂಪು ಗುಲಾಬಿಯನ್ನು ತಂದು ಎಡಗಿವಿಯ ಮೇಲೆ ಪಿನ್ನು ಹಾಕಿ ಚುಚ್ಚಿದಳು. ಮಣಿಯ ಹುಬ್ಬು, ಕಣ್ಣುಗಳನ್ನು ತಿದ್ದಿ ಮುಖಕ್ಕೆ ಎಂತಹದೋ ಬಣ್ಣ ಬಳಿದು, ತುಟಿಗೆ ಕೆಂಪು ಹಚ್ಚಿದಳು. ಮುಖಕ್ಕೆ ಬಳಿದ ದ್ರವ ಆರಿದ ಮೇಲೆ ಮತ್ತೆ ಅದರ ಮೇಲೆ ಕೆನ್ನೆಗೆ ಮಾತ್ರ ಕೆಂಪು ಪೌಡರ್ ಬಳಿದು ಉಳಿದ ಕಡೆ ತಿಳಿಗೋಜಾ ಬಣ್ಣದ ಪೌಡರ್ ಹಚ್ಚಿದಳು. ಕಿವಿಗೆ ಕೆಂಪಿನೋಲೆಯನ್ನು ಹಾಕಿ, ಅದಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಆಧುನಿಕ ರೀತಿಯ ಕೆಂಪಿನ ಕೆನ್ನೆ ಸರಪಳಿಯನ್ನು ಕೂದಲಿಗೆ ಸೆಕ್ಕಿಸಿದಳು. ಮಣಿಯ ಕೈಗೆ ಮುತ್ತುಕೆಂಪಿನ ಕೈ ಬಳೆಗಳನ್ನು ಹಾಕಿ, ಕೊರಳಿಗೆ ಅದೇ ಮಾದರಿಯ ನೆಕಲೇಸನ್ನು ತೊಡಿಸಿದಳು.

ಗಳಿಗೆ ಗಳಿಗೆಗೆ ಮಣಿಯ ಬಣ್ಣ, ಸ್ವರೂಪ ಬದಲಾಯಿಸಿತು. ನಾನು ರೂಮಿನಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಈ ಮಾರ್ಪಾಡನ್ನು ಮಂತ್ರ ಮುಗ್ಧಳಂತೆ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೆ. ದೇವತೆಯೊಬ್ಬಳು ಸಿಂಧ್ರೆಲ್ಲಾಳನ್ನು ತನ್ನ ದಂಡದಿಂದ ಸ್ಪರ್ಶಿಸಿದ ಕತೆಯನ್ನು ನಾನು ಹಿಂದೆ ಕೇಳಿದ್ದೆ. ಕಾಮಿನಿಯೇ ಆ ದೇವತೆಯಾಗಿ ಈ ಸಿಂಧ್ರೆಲ್ಲಾಳನ್ನು ತನ್ನ ದಂಡದಿಂದ ಸ್ಪರ್ಶಿಸುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ ಎಂದು ನನಗೆ ತೋರಿತು.

ಕಾಮಿನಿ ತನ್ನ ಅರುಣವರ್ಣದ ಟಿಷ್ಯೂ ಸೀರೆಯನ್ನು ಮಣಿಗೆ ಓರಣವಾಗಿ ಉಡಿಸಿ ಅದೇ ವರ್ಣದ ವೆಲ್ವೆಟ್ಟಿನ ರವಿಕೆಯನ್ನು ಹಾಕಿದಳು. ಹುಬ್ಬಿನ ಮೇಲೆ ಹುಡಿಯಾಗಿ ನಿಂತಿದ್ದ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಪೌಡರನ್ನು ತನ್ನ ಕರವಸ್ತ್ರದಿಂದ ಒರೆಸಿ, ಕೆನ್ನೆಯ ಮೇಲೆ ಮತ್ತಷ್ಟು ಪೌಡರ್ ಉದುರಿಸಿ, ಸ್ವಲ್ಪ ದೂರ ನಿಂತು ಮಣಿಯನ್ನು ದಿಟ್ಟಿಸಿ ನೋಡಿ

ಲೌವಾಲಿ, ಲೌವಾಲಿ....' ಎಂದು ಚಪ್ಪಾಳೆ ತಟ್ಟಿದಳು, ಕಾಮಿನಿ.

‘ಹಾಗಂದರೆ?’ ಮಣಿ ಕಣ್ಣು ಅಗಲವಾಗಿ ತೆಗೆದು ಕೇಳಿದಳು.

‘ಹಾಗಂದರೆ ಮುದ್ದಾಗಿರಲಿಂತ ಅರ್ಥ. ನಾನು ನಿನ್ನಷ್ಟು ಚೆನ್ನಾಗಿ ದ್ದಿದ್ದರೆ ಇನ್ನೂ ಎಷ್ಟೋ ಮೆರೆದಾಡುತ್ತಿದ್ದೆ ಕಣೆ ಮಣಿ.’

‘ಇಷ್ಟೊಂದು ಒಡವೆ, ಸೀರೆ ಎಲ್ಲಾ ಇದೆ. ಅದರೂ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಲ್ಲಾಂತ....’

‘ಒಡವೆ ಸೀರೆ ಇದ್ದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಚೆನ್ನಾಗಿರಲಿಂತ ಹೇಳೋಕಾಗು ಗುತ್ತದೆಯೇ? ನನ್ನ ಮೂಗು, ಕಣ್ಣು, ಬಾಯಿ ಯಾವುದೂ ನಿನ್ನಷ್ಟು ಚೆನ್ನಾಗಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲಾದಕ್ಕಿಂತ ನನ್ನ ಮೂಗು....ಓ ಮೈ ಪೂರ್ ನೋಸ್....’ ಎನ್ನುತ್ತಾ ಕಾಮಿನಿ, ಆನೆಯ ಸೊಂಡಿಲಿನಂತಿದ್ದ ತನ್ನ ಮೂಗಿನ ಮೇಲೆ ಬೆರಳಾಡಿಸಿ

‘ನಾನು ಏನು ಅಲಂಕಾರ ಮಾಡಿಕೊಂಡರೂ ಈ ಹಾಳು ಮೊಳ ದುದ್ದದ ಮೂಗಿನಿಂದಾಗಿ ನನ್ನೆಲ್ಲಾ ಅಲಂಕಾರವೂ ಮುಚ್ಚಿ ಹೋಗತ್ತೆ’ ಎಂದಳು.

‘ಅದರೂ ಈ ಒಡವೆಗಳು, ಸೀರೆ ಇರಬೇಕಾದರೆ ಎಷ್ಟು ಪುಣ್ಯ ಮಾಡಿರಬೇಕೋ?’ ಮಣಿ ಆಸೆಯಿಂದ ಹೇಳಿದಳು.

‘ನಾನು ನಿನ್ನಷ್ಟು ಚೆನ್ನಾಗಿದ್ದಿದ್ದರೆ ಈ ಅಲಂಕಾರ ಒಂದೂ ಬೇಡಾಂತ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೆ. ಮಣಿ, ನಿಮ್ಮ ತಾಯಿ ಎಲ್ಲಿ?’

‘ಸುಬ್ಬಿ, ದೊಡ್ಡಮ್ಮ ಸರೋಜಿನಿಗೆ ಅಲಂಕಾರ ಮಾಡ್ತಿರಬೇಕು.’

‘ಬಾ. ನಿನ್ನ ಅವರ ಹತ್ತಿರ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗ್ತೀನಿ. ಅವ ರೆಲ್ಲಾ ನಿನ್ನ ನೋಡಿ ಗಾಬರಿಯಾಗಬೇಕು. ತಾಳು ಆ ರೂಮಿನಲ್ಲಿ ಯಾರಾದಾರೆ ನಾನು ಹೋಗಿ ನೋಡಿ ಬರುತ್ತೇನೆ’ ಎನ್ನುತ್ತಾ ಕಾಮಿನಿ ಎದ್ದು ಹೊರಗೆ ಓಡಿದಳು. ಮಣಿ ನನ್ನ ಕಡೆ ತಿರುಗಿ

‘ಹೇಗೆ ಕಾಣ್ತೀನಕ್ಕ?’ ಎಂದಳು.

‘ನಂಗೆ ವರ್ಣನೆ ಮಾಡೋದಕ್ಕೆ ಬರೋದಿಲ್ಲಮ್ಮ. ರಾಮಾಯಣದ ಕತೆ ಓದಿದೀನಿ. ಸೀತೆ:ತನ್ನ ಸ್ವಯಂವರಕ್ಕೆ ಹೊರಟಾಗ ಹೀಗೇ ಕಾಣೆ ಸುತ್ತಿರಬಹುದು. ಆದರೆ ಇದು ಮಣಿ ಸ್ವಯಂವರ....’

‘ಊಂ....ನಂದೇನೂ ಮದುವೆ ಅಲ್ಲ.’

ಕಾಮಿನಿ ಬಿರುಗಾಳಿಯಂತೆ ಮತ್ತೆ ರೂಮಿನೊಳಗೆ ನುಗ್ಗಿ ಬಂದಳು.

‘ಮಣೀ, ಎಲ್ಲರೂ ಸರೋಜಿನಿ ರೂಮಿನಲ್ಲೇ ಸೇರಿಬಿಟ್ಟಿದಾರೆ. ಸರೋಜಿನಿ ಅಲಂಕಾರವೂ ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿದೆ....’

‘ಅಲ್ಲಿ ಯಾರೂ ಗಂಡಸರಿಲ್ಲ ತಾನೆ?’ ಮಣಿ ಸಂದೇಹದಿಂದ ಕೇಳಿದಳು.

ಕಾಮಿನಿ ಕಿಲಕಿಲನೆ ನಕ್ಕು ‘ಯಾರೂ ಇಲ್ಲ. ಸರೋಜಿನಿ ಅಣ್ಣ ಇದಾರೆ. ಆಮೇಲೆ ನಿನ್ನ ಮಜ್ನು ಇದಾನೆ’ ಎಂದಳು.

ಮಣಿ ಮುಖ ತಿರುಗಿಸಿ ‘ಹಾಗಾದರೆ ನಾನು ಬರೋದಿಲ್ಲ’ ಎಂದಳು.

ನಾನು, ಕಾಮಿನಿ ನಕ್ಕೆವು. ಮಣಿಯನ್ನು ಮದುವೆ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ನೋಡಿ ಬೆರಗಾದವರಲ್ಲಿ ಸರೋಜಿನಿಯ ಅಣ್ಣನ ಗೆಳೆಯ ಮೂರ್ತಿಯೂ ಒಬ್ಬ. ವರಪೂಜೆಯ ದಿನ ರಾತ್ರಿ ಅವನು ಸರೋಜಿನಿಯ ಅಣ್ಣ ಮೋಹನನ ಆಹ್ವಾನವನ್ನು ಮನ್ನಿಸಿ ಬೆಂಗಳೂರಿನಿಂದ ಮದುವೆಗಾಗಿ ಬಂದಿದ್ದ. ಬಂದ ದಿನ ರಾತ್ರಿಯೇ, ಮದುವೆಯ ಚಪ್ಪರದಲ್ಲಿ ಕಾಮಿನಿಯ ಮುಗಿಲವರ್ಣದ ಜಾರ್ಜೆಟ್ ಉಟ್ಟು ಅಪ್ಪರೆಯಂತೆ ಓಡಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಮಣಿಯನ್ನು ನೋಡಿ ಮೂರ್ತಿ ಮರುಳಾಗಿದ್ದ. ಆ ಗಳಿಗೆಯಿಂದ ಮೊದಲ್ಗೊಂಡು ಮೂರ್ತಿಯ ಕಣ್ಣುಗಳು ಮಣಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಕದಲಿರಲಿಲ್ಲ. ಮಣಿ ಎಲ್ಲಿದ್ದರೂ ಅವಳಿಗೆ ಒಂದೆರಡು ಮಾರು ದೂರದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಳ ದೊರಕಿಸಿಕೊಂಡು ನಿಲ್ಲುತ್ತಿದ್ದ. ಮೂರ್ತಿಯ ಈ ಮರುಳುತನ ನನಗೆ, ಕಾಮಿನಿಗೆ, ಮಣಿಗೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿದಿತ್ತು. ಮೂರ್ತಿಯ ಕಣ್ಣುಗಳು ಮಣಿಯನ್ನೇ ಹಿಂಬಾಲಿಸುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸಿದ್ದ ಕಾಮಿನಿ ಅವನಿಗೆ ‘ಮಣಿಯ ಮಜ್ನು’ ಎಂದು ಹೆಸರಿಟ್ಟಿದ್ದಳು.

ವರಪೂಜೆಯ ರಾತ್ರಿಯೇ ಮೂರ್ತಿಯ ಮನಸ್ಸನ್ನರಿತ ಕಾಮಿನಿ ಅವನನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಗೋಳಾಡಿಸಿ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದಳು. ರಾತ್ರಿ ಊಟದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರೂ ಚಪ್ಪರದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿದ್ದೆವು. ಮಣಿ ಊಟಕ್ಕೆ ಕುಳಿತಿದ್ದ ಎದುರು ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಮೂರ್ತಿ ಕುಳಿತಿದ್ದ. ನಾನು, ಮಣಿ, ಕಾಮಿನಿ ಒಟ್ಟಾಗಿ ಕುಳಿತಿದ್ದೆವು. ಮದುವೆಯ ಊಟಕ್ಕೆ ಆಹ್ವಾನಿತರಾಗಿ ಬಂದವರೊಬ್ಬರಿಗೆ ಎಲೆ ಸಾಲದಾಯಿತು. ಕಾಮಿನಿ ಮಣಿಯನ್ನು ತಿವಿದು ಮೂರ್ತಿಗೆ ಕೇಳಿಸುವಂತೆ

‘ಮಣೀ, ನೀನು ಏಳಮ್ಮ. ಈಗ ಬಂದವರು ಇಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಕೊಳ್ಳಲಿ. ಅದೂ ಅಲ್ಲದೆ ಹಾಗೆ ದೃಷ್ಟಿಯಾಗುವ ಹಾಗೆ ಯಾರಾದರೂ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದರೆ ನಿನಗೂ ಗಂಟಲಿನಲ್ಲಿ ಅನ್ನ ಇಳಿಯುವುದಿಲ್ಲ’ ಎಂದಳು.

ಅದುವರೆವಿಗೂ ಮಣಿಯನ್ನು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದ ಮೂರ್ತಿ ಕಾಮಿನಿಯ ಮಾತು ಕೇಳಿ ತಟಕ್ಕನೆ ಬೇರೆ ಕಡೆ ತಿರುಗಿದ. ಮಣಿ ಎದ್ದು ತನ್ನ ಎಲೆಯನ್ನು ಬಂದವರಿಗೆ ಬಿಟ್ಟುಕೊಟ್ಟು ಒಳಗೆ ಹೊರಟು ಹೋದಳು. ಬಡಿಸಿದುದೆಲ್ಲಾ ಮುಗಿಯಿತು. ಎಲೆಗೆ ಕೈ ಹಾಕುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ಕಾಮಿನಿ ಮೂರ್ತಿ ಕುಳಿತಿದ್ದ ಕಡೆ ನೋಡಿದಳು. ಮೂರ್ತಿಯೂ ಯಾವ ಮಾಯದಲ್ಲೋ ಎದ್ದು ಹೊರಟು ಹೋಗಿದ್ದ. ಅವನು ಕುಳಿತ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಮುದುಕ ರೊಬ್ಬರು ಕುಳಿತಿದ್ದರು. ಕಾಮಿನಿ ನನ್ನ ಕಡೆ ತಿರುಗಿ

‘ನನ್ನ ಜಾಗ ಕೊಂಚ ನೋಡಿಕೋ. ಈಗ ಬಂದು ಬಿಡುತ್ತೇನೆ’ ಎನ್ನುತ್ತಾ ಎದ್ದು ಹೋಗಿ, ಎರಡು ನಿಮಿಷದ ನಂತರ ನಗುತ್ತಾ ಬಂದು ತನ್ನ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು

‘ಮಣಿ ಹಾಲಿನಲ್ಲಿ ಊಟಕ್ಕೆ ಕುಳಿತಿದ್ದಾಳೆ’ ಎಂದಳು.

‘ಮೂರ್ತಿ?’

‘ಅವನೂ ಅಲ್ಲೇ ಮಣಿಯ ಎದುರು ಸಾಲಿನಲ್ಲೇ ಕೂತಿದಾನೆ’ ಎನ್ನುತ್ತಾ ಜೋರಾಗಿ ನಕ್ಕಳು.

ಆ ಗಲಿಗೆಯಿಂದ ಮೂರ್ತಿಯೆಂದರೆ ನಾಚಿ ಕೆಂಪಾಗುತ್ತಿದ್ದ ಮಣಿ ಸಾಧ್ಯವಾದ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಅವನ ಕಣ್ಣು ತಪ್ಪಿಸಿ ಓಡಾಡಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಿದ್ದಳು. ಅದುದರಿಂದಲೇ ಸರೋಜಿನಿಯ ರೂಮಿನಲ್ಲಿ ಮೂರ್ತಿ ಇದ್ದಾನೆಂದು ಕೇಳಿ ಮಣಿ ‘ನಾನು ಬರೋದಿಲ್ಲ’ ಎಂದಳು.

ಕಾಮಿನಿ ಹಠ ಮಾಡಿ ‘ಮೂರ್ತಿ ನಿನ್ನ ತಿಂದುಬಿಡೋದಿಲ್ಲ. ಅವನು ನಿನ್ನ ನೋಡಿದರೆ ನಿನ್ನ ರೂಪವೇನೂ ಕಡಿಮೆಯಾಗೋಲ್ಲ’ ಎನ್ನುತ್ತಾ ಮಣಿಯ ಕೈ ಹಿಡಿದೆಳೆದುಕೊಂಡು ಹೊರಟಳು. ನಾನೂ ಅವರಿಬ್ಬರ ಹಿಂದೆ ಹೋದೆ.

ಮಣಿಯನ್ನು ನೋಡಿದೊಡನೆ ನಮ್ಮ ದೊಡ್ಡಮ್ಮ, ಸುಬ್ಬಿ, ಸರೋಜಿನಿ ಎಲ್ಲರೂ ಅಶ್ಚರ್ಯಗೊಂಡರು. ಸರೋಜಿನಿಯಂತೂ ಮಗುವಿನಂತೆ

ಕೇಕೆ ಹಾಕಿ 'ವಂಡರ್‌ಫುಲ್' ಎಂದಳು.

'ಹಾಗಂದರೆ ಏನು ಗೊತ್ತೇನೇ ಮಣಿ?' ಕಾಮಿನಿ ಕೇಳಿದಳು.

ಮಣಿ ತಗ್ಗಿಸಿದ ತಲೆ ಎತ್ತಲಿಲ್ಲ. ಮೂರ್ತಿ, ಮೋಹನ ರೂಮಿನಲ್ಲಿ ಸುರುಳಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಹಾಸಿಗೆಯೊಂದರ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತು ದೊಡ್ಡಮ್ಮನೊಡನೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಮಣಿ ಅವರಿಗೆ ಬೆನ್ನು ಮಾಡಿ ನಿಂತಿದ್ದಳು.

ದೊಡ್ಡಮ್ಮ 'ತುಂಬಾ ಚೆನ್ನಾಗಿದೆ ಕಾಮಿನಿ. ನೀನು ಅಲಂಕಾರ ಮಾಡಿದ ಮೇಲೆ....'

'ನಾನು ಅಲಂಕಾರ ಮಾಡೋದಿರಲಿ, ಯಾರಿಗೆ ಅಲಂಕಾರ ಮಾಡುತ್ತೀನಿ ಎನ್ನೋದೇ ಎಲ್ಲಕ್ಕಿಂತ ಮುಖ್ಯವಾದ್ದು ಅಲ್ಲವೇ? ಅಲಂಕಾರ ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳೋರೂ ಅಷ್ಟೇ ಮುದ್ದಾಗಿರಬೇಕು ತಾನೆ?'

ಮೋಹನ ಕಾಮಿನಿಗೆ 'ನಾವು ನಿಮ್ಮಲಂಕಾರಾನ ಮೆಚ್ಚಿಲ್ಲ' ಎಂದ. ಕಾಮಿನಿ ಹುಬ್ಬು ಗಂಟಕ್ಕಿ 'ಯಾಕೋ?' ಎಂದಳು.

'ಹೀಗೆ ಬೆನ್ನು ತಿರುಗಿಸಿ ನಿಂತರೆ ನಾವೇನು ನೋಡಿ ಮೆಚ್ಚೋದು? ಎಲ್ಲಿ ಮಣಿ ಕೊಂಚ ಈ ಕಡೆ ತಿರುಗು. ಕಾಮಿನಿಗೆ ನಾವು ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟ್ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿದೆ.'

ಮಣಿ 'ಊಹೂಂ' ಎಂದಳು. ಕಾಮಿನಿ ತನ್ನ ಕೈ ಚಳಕವನ್ನು ಮೋಹನ ಹಳೆಯದಂತೆ ಮಾಡಲು ಮಣಿಯನ್ನು ಬಲವಂತದಿಂದ ಮೋಹನ, ಮೂರ್ತಿಯ ಎದುರಿಗೆ ಮುಖ ತಿರುಗಿಸಿ ನಿಲ್ಲುವಂತೆ ಮಾಡಿದಳು.

'ಪರವಾಗಿಲ್ಲ. ನಿಮ್ಮ ಕೈಗೆ ಕಾಣಿಕೆ ಕೊಡಬೇಕು. ನೀನೇನು ಹೇಳ್ತೀಯೋ ಮೂರ್ತಿ?'

'ನದೇನಪ್ಪ, ನೀವೆಲ್ಲ ಹೇಗೆ ಹೇಳಿದರೆ ಹಾಗೆ.'

ಮೋಹನ ಮತ್ತೆ ಕಾಮಿನಿಯನ್ನು ಹೊಗಳಿದ 'ನಿಜವಾಗಿಯೂ ನೀವು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಅಲಂಕಾರ ಮಾಡಿದೀರಿ. ಅಲಂಕಾರ ಮಾಡೋದೂ, ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳೋದೂ ಒಂದು ಕಲೆ.'

'ತುಂಬಾ ಥ್ಯಾಂಕ್ಸ್' ಕಾಮಿನಿ ತೃಪ್ತಳಾಗಿ ನುಡಿದು ಮೂರ್ತಿಯ ಕಡೆ ತಿರುಗಿ 'ನಿಮ್ಮದೇನು ಅಭಿಪ್ರಾಯ?' ಎಂದಳು.

‘ ಮೋಹನಂದೂ, ನನ್ನದೂ ಒಂದೇ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ’

‘ ಬಾರೆ ಮಣಿ ಉಳಿದವರಿಗೆಲ್ಲಾ ತೋರಿಸಿಕೊಂಡು ಬರೋಣ ’
ಕಾಮಿನಿ ಮಣಿಯನ್ನು ಕರೆದಳು.

‘ ನಾನು ಬರೋದಿಲ್ಲಮ್ಮ. ’

ಸರೋಜಿನಿ ಕಾಮಿನಿಗೆ ‘ ಇರಲಿ ಬಿಡು. ಚಪ್ಪರಕ್ಕೆ ಬಂದಾಗ ಎಲ್ಲರೂ
ನೋಡೇ ನೋಡ್ತಾರೆ ’ ಎಂದಳು.

ದೊಡ್ಡಮ್ಮ ಹೊಸ ಧರ್ಮಾವರದ ಸೀರೆಯೊಂದನ್ನು ಪೆಟ್ಟಿಗೆಯೊಂದ
ರಿಂದ ಹೊರಗೆ ತೆಗೆದು ಮೋಹನ, ಮೂರ್ತಿಗೆ

‘ ಹೊರಗೆ ಹೋಗೋ, ಆಗಿಂದ ಇಲ್ಲೇ ಹರಟೆ ಹೊಡೀತಿದೀರಿ.
ಚಪ್ಪರದಲ್ಲಿ ಕುರ್ಚಿಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಹಾರಿಸಿ, ನೀವೂ ಒಟ್ಟೆ ಬರೆ ಹಾಕಿ
ಕೊಳ್ಳಿ. ನಾವೂ ಸೀರೆ ಉಟ್ಟುಕೊಂಡು ಸಿದ್ಧವಾಗ್ತೀವಿ ’ ಎಂದರು.

ಮೋಹನ ತಟ್ಟನೆ ನಿಂತು ‘ ಆಗಲಿ ಅಜ್ಜಿ ’ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಮೂರ್ತಿ
ಯನ್ನು ತಟ್ಟಿ, ‘ ಏಳೋ ಕನಸು ಕಾಣೋದಕ್ಕೆ ಇನ್ನೂ ಸಮಯವಿದೆ ,
ಎಂದ.

ಸರೋಜಿನಿಯ ಮದುವೆ ಮುಗಿದ ಮಾರನೆಯ ದಿನವೇ ನಾವು
ನಮ್ಮ ಮನೆಗೆ ಹೊರಟು ಬಂದೆವು. ಅಪ್ಪ ತಮ್ಮ ಸ್ನೇಹ ಬೆಳೆಸಿದ್ದ ಮೂರ್ತಿ
ಯನ್ನು ಔಪಚಾರಿಕವಾಗಿ ‘ ಮನೆಗೆ ಬನ್ನಿ ’ ಎಂದು ಆಹ್ವಾನಿಸಿದರು.
ಕಾಮಿನಿಯನ್ನು ಮಣಿ ಮನೆಗೆ ಬರುವಂತೆ ಕರೆದಿದ್ದರೂ ಅವಳಿಗೆ ಬರಲು
ಸಮಯವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಮದುವೆಯಾದ ಮರುದಿನ ಬೆಳಗಿನ ಬಸ್ಸಿನಲ್ಲೇ
ಕಾಮಿನಿ ಮಡಕೇರಿಗೆ ಹೊರಟುಹೋದಳು. ಅವಳನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿಕೊಡಲು
ನಾನು, ಮಣಿ, ಮೋಹನ, ಮೂರ್ತಿ, ಸರೋಜಿನಿ ಅವಳ ಗಂಡ ಎಲ್ಲರೂ
ಬಸ್ ಸ್ಟಾಂಡಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದೆವು. ಕಾಮಿನಿ ಬಸ್ಸು ಹತ್ತುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ
ಸರೋಜಿನಿಯ ಕಿವಿಯಲ್ಲಿ

‘ ನಮ್ಮ ಲೈಲಾ, ಮಜ್ನಾ ರೊಮಾನ್ಸ್ ಎಲ್ಲಿಯವರೆವಿಗೆ ಮುಂದು
ವರಿಯತ್ತೆ ಎನ್ನೋದನ್ನು ಖಂಡಿತ ತಿಳಿಸು ’ ಎಂದಳು.

ಸರೋಜಿನಿ ವೃದ್ಧವಾಗಿ ನಕ್ಕು ತಲೆ ಅಲುಗಿಸಿದಳು.

ಅಪ್ಪನ ಆಹ್ವಾನವನ್ನು ಮೂರ್ತಿ ತಿರಸ್ಕರಿಸಲಿಲ್ಲ. ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ